ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

A STRUCTURAL EQUATION MODEL OF FACTOR AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SECONDARY SCHOOL UNDER THE LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

วรรณภา สมตา[1] มัณฑนา อินทุสมิต[2] และสมาน นาวาสิทธิ์[3]
[1]นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
[3]ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหาดคัมภีร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
* Corresponding Author E-mail : wannapa_somta@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรที่ศึกษาคือปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครู และปัจจัยการ เข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศ จำนวน 420 โรงเรียน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการใช้โปรแกรมลิสเรล 8.52 ในการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยรูปแบบสุดท้ายมีค่าสถิติดังต่อไปนี้ χ^2 =102.17 ที่ df =121, p-value =0.89, RMSEA =0.00, GFI =0.97, AGFI =0.96, CN =631.97 และ SRMR =0.033

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเรียงค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ (1) อิทธิพลทางตรง มี 3 ปัจจัย คือ ประสิทธิภาพการสอนของครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .58 รองลงมาคือการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .40 และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .20 (2) อิทธิพลทางอ้อม มี 2 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .22 รองลงมาคือการเข้ามา มีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .11 (3) อิทธิพลรวม มี 2 ปัจจัย คือ การเข้ามา มีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .51 รองลงมาคือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .42 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาในรูปแบบสามารถ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร้อยละ 72

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น, ประสิทธิผลของโรงเรียน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop the linear structural equation model of factor s affecting the effectiveness of secondary schools under the Local Administrative Organizations and to confirm the goodness of fit of the structural equation model which was developed with empirical data. The studied variable was the factors affecting the effectiveness of schools consisted of the factors of the principals' instructional leadership; teachers' teaching efficiency and parents' involvement. The multi–stage random sampling was applied for 420 secondary schools under the Local Administrative Organizations across the country. A 5–point rating scale questionnaire was applied for data gathering and the statistics used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and LISREL was used for confirmatory factor and checking the goodness of fit of the developed model and the empirical data.

The research findings were as follows :

1. The linear structural equation model of factor s affecting the effectiveness of secondary schools was fit to the empirical data. The latest model has the statistical indexes as follows : χ^2 =102.17, df =121, p–Value = 0.89, RMSEA=0.00, GFI = 0.97, AGFI = 0.96, CN =631.97 and SRMR =0.033.

2. According to the coefficients, the direct, indirect and total influenced factors affecting the effectiveness of schools are showed respectively as follows : (1) the direct effect has 3 factors : the teachers' teaching efficiency; the parents' involvement and the principals' instructional leadership with the coefficients of .58, .40 and .20 respectively. (2) The indirect effect has 2 factors : the principals' instructional leadership and then the parents' involvement with the coefficients of .22 and .11 respectively. And (3) the total effect has 2 factors : the parents' involvement with the coefficient of .51 and the principals' instructional leadership with the coefficient of .42.

Additionally, the R–square was determined that the studied variables accounted 72 percent of the variance of the school effectiveness.

Keywords : The Structural Equation Model, School Effectiveness, The Local Administrative Organizations

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างและระบบทางการศึกษา ส่งผลให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นแม่บทในการจัดการศึกษา และเปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม (มาตรา 8) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา มีแนวทางการปรับตัวของระบบการศึกษาให้นำพาประเทศก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคง การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นจะต้องเตรียมคนออกไปทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge Worker) และเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้ (Learning Person) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง นักเรียนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว และทักษะที่สำคัญที่สุดในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่อนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิตคือ 3R&7C (วิจารณ์ พานิช, 2555) เกิดการกระจายอำนายทางการบริหารการศึกษาสู่ท้องถิ่นเพื่อลดบทบาทของรัฐในส่วนกลางและเพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารและการจัดการศึกษาระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระดับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีสิทธิในการจัดการศึกษาทุกระดับตามความพร้อม ในการบริหารและการจัดการศึกษานั้นการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เนื่องจากผลการประเมินจะเป็นดัชนีชี้วัดระดับความสำเร็จของโรงเรียน และจะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนด้วย สำหรับรูปแบบการประเมินมีหลายรูปแบบแล้วแต่แนวคิด หรือวิธีการและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งได้มีการพัฒนาจากรูปแบบการประเมินสิ่งเดียวไปเป็นรูปแบบการประเมินแบบหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่หลักทางสังคมของโรงเรียน ดังที่ Hoy & Miskel (2008) ได้เสนอรูปแบบการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนโดยอาศัยแนวคิดของทฤษฎี โครงสร้างหน้าที่นิยม ที่มีความคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์การโดยพิจารณาว่า องค์การเป็นระบบสังคม ความอยู่รอดของสังคมจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆที่เป็นพื้นฐานทำให้ได้มาซึ่งทรัพยากร และทุกระบบของสังคมจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้จึงไปสู่จุดมุ่งหมายขององค์การได้สำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษา มีคุณภาพ ตรงตามความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียนนั้น การมีรูปแบบปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่สอดคล้องกับบริบทจึงมีความจำเป็น เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร สามารถกำหนดและส่งเสริมปัจจัยในการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิผล และยังเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนปรับปรุงการบริหารของหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อที่ผู้บริหารจะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย สร้างและพัฒนากรอบความคิดของการวิจัย

การศึกษาและวิเคราะห์ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การและโรงเรียนเพื่อเป็นแนวคิดในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยโครงสร้างเชิงเส้นที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 ปัจจัยหลักคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ประสิทธิภาพการสอนของครู และการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำนวน 17 ปัจจัยย่อย และได้ตัวแปรสังเกตของประสิทธิผลของโรงเรียน จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน กำหนดเป็นกรอบความคิดในการวิจัย

2. การสร้างแบบจำลองสมมติฐานรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากกรอบความคิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยต่าง ๆ ตามวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้แบบจำลองสมมติฐานรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยทีมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการออกแบบสอบถาม เพื่อสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ (Index of Congruence : IOC) พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบ โดยสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรง เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) เป็นรายด้านโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Alpha Coefficient of Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง 0.956 – 0.987

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทั่วประเทศ จำนวน 616 โรง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 โรง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการโดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 โรง โดยผู้ตอบแบบสอบถามในหนึ่งหน่วยตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอน 2 คน และนักเรียน 2 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผล

ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) การวิเคราะห์ความแม่นตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปร โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้โปรแกรม LISREL Version 8.52

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความแม่นตรงเชิงโครงสร้าง รูปแบบการวัดของตัวแปรแฝงภายนอก และรูปแบบการวัดของตัวแปรแฝงภายใน

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (IL) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู(DE) การกำกับติดตามและให้ข้อมูลป้อนกลับการเรียนการสอน (MO) และการกำหนดเป้าหมายร่วม (CO) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ = 1.28 ที่องศาอิสระ (df) = 2 ค่าความน่าจะเป็น (p) = 0.527 ค่าดัชนี GFI = 1.00 และ AGFI = 0.99 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวเป็นองค์ประกอบของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี

1..2 ประสิทธิภาพการสอนของครู (TE) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (RE) บุคลิกลักษณะของครู (CH) ความพร้อมในการสอน (AT) การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ (PH) การวัดและประเมินผล (EV) และการวางแผนและเตรียมการสอน (PL) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ = 5.21 ที่องศาอิสระ (df) = 7 ค่าความน่าจะเป็น (p) = 0.63 ค่าดัชนี GFI = 1.00 และ AGFI = 0.99 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 6 ตัวเป็นองค์ประกอบของตัวแปรประสิทธิภาพการสอนของครู เป็นอย่างดี

1.3 การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (PI) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ การรู้จักและใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน (CC) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (DM) การติดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียน (CM) บทบาทการเป็นผู้ปกครอง (PA) การร่วมเป็นอาสาสมัคร (VO) และการเรียนรู้ที่บ้าน (LH) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ = 5.57 ที่องศาอิสระ (df) = 6 ค่าความน่าจะเป็น (p) = 0.47 ค่าดัชนี GFI = 1.00 และ AGFI = 0.98 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 6 ตัวเป็นองค์ประกอบของตัวแปรการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นอย่างดี

1.4 ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา (SE) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน (SA) ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์(MA) และ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ (ST) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ = 0.00 ที่องศาอิสระ (df) = 0 ค่าความน่าจะเป็น (p) = 1.00 RMSEA = 0 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวเป็นองค์ประกอบของตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างดี

2. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

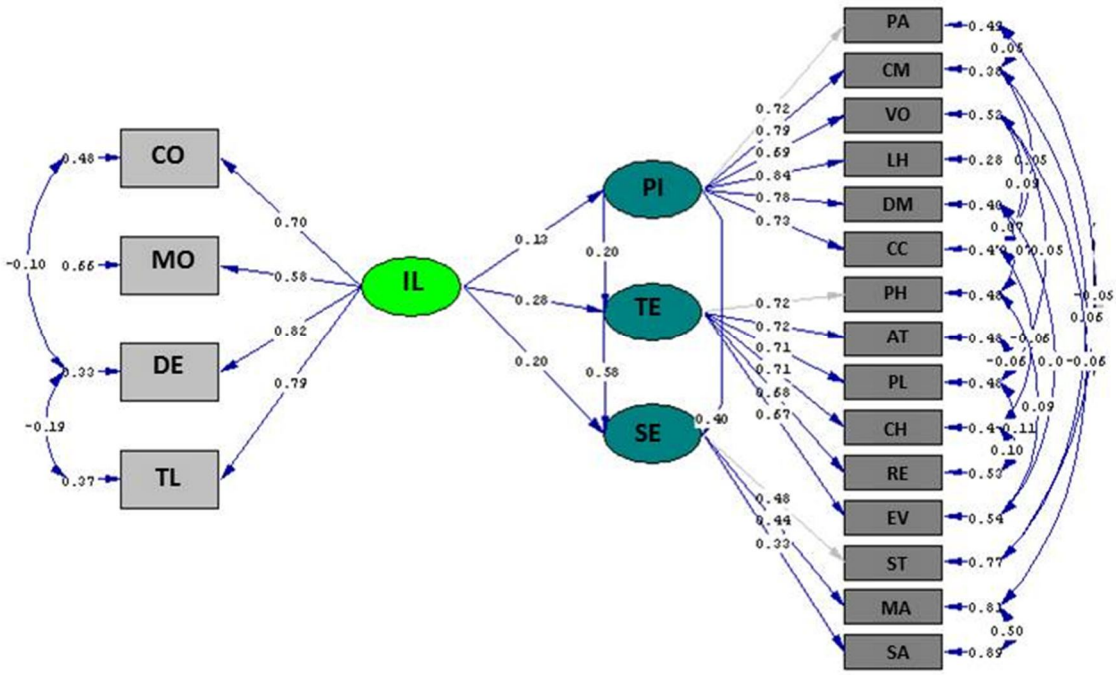
รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปรแฝง จำนวน 4 ตัว แยกเป็นตัวแปรแฝงภายนอก คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (IL) และตัวแปรแฝงภายใน คือ ประสิทธิภาพการสอนของครู (TE) การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (PI) และประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา (SE) รูปแบบสมมติฐานมีค่าสถิติไค-สแควร์ = 296.15 ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 146 ค่าความน่าจะเป็น (P) = 0.00 ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.048 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.93 และ

ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.91 และค่าตัววิกฤต (CN) มีค่าเท่ากับ 267.93 เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า รูปแบบยังไม่ผ่านสมมุติฐานเบื้องต้น แสดงว่า โมเดลไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการปรับรูปแบบ โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดมีความสัมพันธ์กันได้ตามคำแนะนำในดัชนีปรับโมเดลของโปรแกรมลิสเรล โดยคำนึงถึงแนวคิดทฤษฎีประกอบในการปรับรูปแบบ

ภายหลังการปรับ ได้รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังแสดงในภาพประกอบที่1 พบว่า ค่าไค-สแควร์ = 102.17 ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 121 ค่าความน่าจะเป็น (P) = 0.89 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ Chi-Square /df มีค่าเท่ากับ 0.84 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืน เมื่อพิจารณาค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากที่สองเฉลี่ย (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 และค่าตัวอย่างวิกฤต (CN) = 631.97 ซึ่งทุกค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ถือว่า รูปแบบสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. เส้นทางอิทธิพลขององค์ประกอบในรูปแบบโครงสร้าง

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียงตามลำดับขนาดอิทธิพลจากมากไปหาน้อยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลังปรับรูปแบบ

3.1 อิทธิพลทางตรง ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เรียงค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ได้แก่ ปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของ

ครู มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .58 ปัจจัยด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .40 และปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .20

3.2 อิทธิพลทางอ้อม ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เรียงค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผ่านปัจจัยด้านการเข้ามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผ่านปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของครู ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .22 ส่วนปัจจัยด้านปัจจัยด้านการเข้ามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ส่งผ่านปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของครู ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .11

3.3 อิทธิพลรวม อิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพิจารณาได้จากผลรวมระหว่างอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เรียงตามลำดับจากค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของครู ปัจจัยด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและปัจจัยด้านภาวะผู้ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม เท่ากับ .58, .51, และ .44 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาจาก ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรแฝงทุกตัว คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพการสอนของครู และการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองร่วมกันอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร้อยละ 72

อภิปรายผล

1. ปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครู เป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .58 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงมากกว่าปัจจัยอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่งประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บุคลิกลักษณะของครู ความพร้อมในการสอน การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการวางแผนและเตรียมการสอน ล้วนแต่เป็นบทบาทสำคัญที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ดำเนินการสอนให้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน และจะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนมีมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของสุวิมล ว่องวานิช (2554) กล่าวว่า ครูคือผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จมากที่สุด เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบบุคลิกลักษณะของครูและองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดเท่ากัน และมีค่ามากกว่าตัวแปรอื่นๆ ชี้ให้เห็นว่าตัวแปรบุคลิกลักษณะของครูและตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอนของครูค่อนข้างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิริยะ ทองมนต์ (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2 พบว่า ตัวแปรด้านบุคลิกภาพการสอนของครู เป็นตัวแปรที่ดีที่สุดของประสิทธิภาพการสอน จึงควรมีการพัฒนาบุคลิกลักษณะของครูและส่งเสริมให้ครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนต่อไป

2. ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .40 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ก็มีความสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเช่นกัน หากโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ทั้งการรู้จักและใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียน บทบาทการเป็นผู้ปกครอง การร่วมเป็นอาสาสมัครและการเรียนรู้ที่บ้าน ก็จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนมีมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียน จะทำให้เด็กประสบผลสำเร็จในด้านวิชาการ มีส่วนช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ที่นำไปสู่ความก้าวหน้าของชีวิตต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ และวาสนา ศรีไพโรจน์ (2554) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ย่อมเกิดผลดีต่อทางโรงเรียน โดยยึดหลัก ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบ นอกจากนี้หากการเชื่อมโยงระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นไปอย่างเข้มแข็งโดยผู้ปกครองแสดงบทบาทเป็นในการจัดการเรียนรู้ ผู้ปกครองจะมีความมั่นใจว่าปัญหาทุกอย่างจะได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากโรงเรียน การประชุมพบปะระหว่างผู้ปกครองกับครูเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และนักเรียนได้รับการติดตามพฤติกรรมหรือความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา เป็นไปตาม “โครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบของเอปสไตน์ (Epstein’s Framework of 6 types of Parent Involvement)” (Epstein and others, 1997) ผลการวิจัยพบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ส่งผลทางอ้อมเป็นบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .11 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยส่งผ่านประสิทธิภาพการสอนของครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Walberg,1984 ที่พบว่าการที่พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมกับการเรียนของเด็ก จะช่วยให้เด็กเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .20 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ กษมาพร ทองเอื้อ(2555) ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถาบันการศึกษา และสอดคล้องกับ Buzzi (1991) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของโรงเรียนกับการเลือกมิติความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐคอนเนคติคัต ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน และเป็นตัวทำนายความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนด้วย นอกจากนี้พบว่าปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผ่านปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครู และส่งผ่านปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปยังประสิทธิผลของโรงเรียน ด้วยค่าสัมประสิทธิอิทธิพลเท่ากับ .22 และ .11 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม หรือคุณลักษณะส่วนตัวที่ต้องอาศัยเครื่องมือ กระบวนการหรือวิธีการผ่านปัจจัยอื่นๆ แทนการลงมือทำเอง ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีทักษะและความสามารถในเชิงภาวะผู้นำ ในการที่จะบริหารทรัพยากร ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่จะทำให้การบริหารงานของโรงเรียนมีประสิทธิผลมากกว่าที่จะลงมือปฏิบัติงานเองโดยตรง ต้องอาศัยเครื่องมือ กระบวนการ ผ่านปัจจัยอื่นๆ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน เป็นบุคคลแถวหน้าที่ต้องสัมผัสกับผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของผู้เรียน

1.2 เมื่อพิจารณาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แม้จะส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนน้อยที่สุด แต่ส่งผลทางอ้อมผ่านการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประสิทธิภาพการสอนของครูสูง ดังนั้น จึงควรพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนได้

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่บ้าน บทบาทของผู้ปกครอง แนวทางการประสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่าง ครู ผู้ปกครองและโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษา และการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาของท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อมีการการพัฒนาปัจจัยทุกด้านไปพร้อมกัน โดยการนำผลการวิจัยครั้งนี้ลงสู่การปฏิบัติและวัดประสิทธิผลที่ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

กษมาพร ทองเอื้อ. (2555). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ทรวิโรฒ.

ธีระ รุญเจริญ และ วาสนา ศรีไพโรจน์. (2554). **กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

พิริยะ ทองมนต์. (2552). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ : ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด.

สุวิมล ว่องวานิช. (2554). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2549). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545**. ปทุมธานี : สกายบุ๊ค.

Buzzi, Micheael Joseph. (1991). “The Relationship of School Effectiveness to Selectd Dimentions of Principals’ Instructional Leadership in Elementary School in the State of Connecticul”. **Dissertation Abstracts International**.

Epstein, J. L., Coates, L., Salinas, K. C., Sanders, M. G., & Simon, B. S. (1997). **School, family, and community partnerships: Your handbook for action**: Corwin Press.

Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2008). Educational administration : Theory research and practice. 8th ed. New York : McGraw–Hill.

Walberg, Herbert J. (1989). "Improving the Productivity of American School", **The Effective Teacher**. New York : McGraw–Hill.